http://dx.doi.org/10.12775/NM.2013.005

Michał Ulidis

Blog a językowy obraz świata partii politycznej. Analiza kwantytatywno-korpusowa na przykładzie komunikacji Platformy Obywatelskiej

Polityka nie jest nauką ścisłą.
~Otto von Bismarck

Polityka jest jedną z gałęzi przemysłu rozrywkowego.
~Frank Zappa

Streszczenie: Tekst ten stanowi empiryczną rekonstrukcję komunikacji prowadzonej przy użyciu konkretnego kanału/narzędzia – blogów tworzonych przez polityków wiodącej partii w Polsce – Platformy Obywatelskiej. Pośrednio autor próbuje odpowiedzieć w nim na pytanie o to, czy język blogów politycznych jest zjawiskiem specyficznym na tle ogółu komunikacji politycznej? Ponadto artykuł umożliwia czytelnikowi ilościowy „wgląd" w językowy obraz świata zdeponowany i perpetuowany na blogach polityków Platformy w latach 2007–2011. Jest on opisem tego, co i w jaki sposób komunikują politycy należący do określonego ugrupowania politycznego, za pośrednictwem zróżnicowanych platform komunikacji. Materiał badawczy, który jest fundamentem publikacji, stanowią korpusy tekstowe – zebrane, zlematyzowane oraz poddane kategoryzacji i wstępnej interpretacji przez autora. Korpus wypowiedzi pochodzących z blogów polityków liczy 75 000 leksemów i jest on analizowany na podstawie korpusu referencyjnego, który składa się z ogółu wypowiedzi medialnych posłów PO, liczący łącznie 500 000 leksemów (na populację tekstów badanych w korpusie łącznym składają się głównie wywiady radiowe, prasowe i telewizyjne dopełnione wypowiedziami pochodzącymi z wystąpień sejmowych). Za wiodącą orientację teoretyczno-metodologiczną autor przyjmuje postulaty lingwistyki kwantytatywno-korpusowej oraz teorię językowego obrazu świata (JOS).

Korzystając z metodologii lingwistyki kwantytatywno-korpusowej, koncepcji językowego obrazu świata (JOS) oraz konstruktywistyczno-systemowego rozumienia komunikacji przeprowadziłem analizę zebranych oraz zlematyzowanych uprzednio korpusów wypowiedzi pochodzących z blogów polityków, którzy w latach 2007–2011 należeli do Platformy Obywatelskiej, ugrupowania najliczniej reprezentowanego w polskim parlamencie. Zakładam, że frekwencja wyrazów zdeponowanych w korpusie stanowi swego rodzaju „odbicie" (pewnych aspektów) rzeczywistości, która ma charakter dyskursywny i jest dostępna komunikacyjnie, np. przez (medialne) wypowiedzi polityków danej partii, którzy transponują jej tożsamość do różnych dziedzin życia publicznego, czyniąc ją tym samym możliwą do „zaobserwowania".

Słowa kluczowe: lingwistyka korpusowa, corpus-assisted discourse studies (CADS), lingwistyka kwantytatywna, językowy obraz świata, komunikacja polityczna, blog

Teoria

Genezy pojęcia „językowy obraz świata" należy doszukiwać się w bogatej tradycji niemieckiego językoznawstwa. Za prymarne może w tym wypadku uchodzić, pochodzące z roku 1530, dzieło Marcina Lutra pt. *Sendbrif vom Dollmetschen* [Luter 1957]. Stanowi ono jednakże zaledwie nieostre sformułowanie intuicji, której eskalacja oraz faktyczne sproblematyzowanie wystąpiło dopiero w dobie oświecenia. Hans Helmut Christmann [1967] zrębów koncepcji językowego obrazu świata jako problemu natury teoretycznej i filozoficznej upatruje w dziełach Johana Georga Hamanna, niemieckiego teologa, który na przełomie XVIII i XIX wieku sformułował tezę jakoby język, którym posługuje się dana jednostka oraz jej światopogląd, swoiste „pojmowanie świata", warunkowały siebie nawzajem [Hamann 1950: 126].

Właściwe ukonstytuowanie się tego konstruktu teoretycznego w językoznawstwie niemieckim jako terminu homogenicznego z jego aktualnym rozumieniem przypada na pierwszą połowę XIX w. oraz wiek XX. Wówczas językowy obraz świata stał się „centralnym pojęciem zorientowanej treściowo lingwistyki (gramatyki treści)" [Anusiewicz 1999: 261]. Stało się tak przede wszystkim za sprawą prac Wilhelma von Humboldta [Humboldt 1999] czy Leo Weisgerbera [Weisgerber 1971]. Za wspólny mianownik w pracach obu autorów możemy przyjąć rozumienie języka jako swego ro-

dzaju modelu rzeczywistości. Zdaniem Humboldta każdy język naturalny jest czymś więcej niżeli tylko środkiem służącym do porozumiewania się. Stanowi on bowiem interpretację świata, w której zdeponowany jest określony sposób uporządkowania rzeczywistości, odzwierciedlający swoiste nastawienie, doświadczenia, zespół wartościowań i norm – słowem światopogląd danego podmiotu, grupy społecznej, czy nawet narodu [Mańczyk 1982]. Każdy konkretny tekst powinniśmy zatem traktować jako „pewien model wycinka rzeczywistości" [Anusiewicz 1999: 263]. Analogicznie postąpić możemy w przypadku dowolnego idiolektu, w którym zawarty jest właściwy konkretnym uczestnikom komunikacji ogląd świata[1]. W tym miejscu wypada dokonać dystynkcji na płaszczyźnie epistemologicznej. Teoria językowego obrazu świata nie zakłada z konieczności, że język stanowi bezpośrednie odbicie obiektywnie istniejącej, niezależnej od podmiotu rzeczywistości rzeczy samych w sobie. Jeśli zatem odwołać się do klasycznego modelu relacji symbolicznej, trójkąta Ogdena-Richardsa, który ma wizualizować związek pomiędzy myślą, znakiem (jego formą, rozumianą jako klasa ciągów fonicznych) i desygnatem (rozumianym jako realne odniesienie, obiekt), to zastrzec należy, iż na gruncie teorii JOS badamy przede wszystkim zależności między systemem językowym (gramatyką, leksyką, frazeologią) a konstruowanymi i istniejącymi niejako w języku obiektami, które zostały wynegocjowane i są perpetuowane (komunikacyjnie) na poziomie tego, co społeczne. Możemy zatem „obejść" się bez, ontologicznych[2] w swej naturze, rozstrzygnięć dotyczących statusu rzeczy samych w sobie. Interesuje nas bowiem struktura pojęciowa spetryfikowana w danym języku, która jest realizowana jako konkretne wypowiedzi, a więc aktualne komunikacje, stanowiące wszak podstawę tego, co społeczne. Przywołując raz jeszcze relacje denotowane przez wierzchołki trójkąta semiotycznego, należałoby powiedzieć, że pytanie o to, czy język wyłącznie kreuje swoje obiekty, niejako konstruując rzeczywistość, czy może interpretuje on świat [Grzegorczykowa 1999: 42], staje się niekonkluzywne, jeśli przyjmiemy, że jedyna rzeczywistość, do której mamy dostęp jako systemy kognitywne, ma charakter komunikacyjny. Oznacza to, że za pomocą języka konstruujemy nasz obraz świata, który rekursywnie jest następnie przez nas interpretowany również w języku i za jego pośrednictwem.

---

[1] Jednostce, bądź pewnemu zbiorowi indywiduów.

[2] Klasycznej opozycji realizm – idealizm.

Zdaniem Leo Weisgerbera, JOS należy rozumieć jako obraz zawarty w strukturach treści językowych; „zbiór duchowych treści językowych, ograniczonych systemem językowym, definiujących świat punkt po punkcie" [Mańczyk 1982: 41–42]. Kładzie on przy tym nacisk na analizę pól semantycznych obecnych w danym tekście, czy szerzej – języku. Weisgerber wiąże ponadto, w sposób permanentny, nasze czynności poznawcze z mówieniem oraz myśleniem w języku, w którym i poprzez który konstruujemy system sądów i wartościowań, a następnie za jego pomocą orientujemy się i funkcjonujemy w świecie. Produkowane w procesie komunikacji i filogenezy multiwersum znaczeń jest realizowane w systemie społecznym, czyli również w perspektywie ponadindywidualnej. Zrelatywizowana do konkretnej jednostki, która operuje w języku, subiektywna wizja rzeczywistości nie wyklucza zatem istnienia obiektywnej perspektywy, czyli kolektywnych obrazów świata. Humberto Maturana, chilijski neurobiolog i jeden z protoplastów paradygmatu konstruktywistycznego, ujmuje tę tezę w sposób następujący: „Każde versum w multiversum jest tak samo ważną, jeśli nie tak samo pożądaną częścią całości" [Maturana 1988: 4]. Nie chodzi zatem o kontemplowanie prawdy o otaczającym nas świecie (fizykalnym), o jego (obiektywnym) istnieniu, gdyż na ten temat z czystym sumieniem orzec możemy naprawdę niewiele, ale o efektywne w nim funkcjonowanie – kryterium jest zatem pragmatyczne. Na potrzeby niniejszych rozważań możemy zatem przyjąć, że poznawczo, na mocy naszej struktury i organizacji biologicznej, jako systemy kognitywne nie mamy dostępu do obiektywnej (niezależnej od podmiotu) rzeczywistości (dziedziny fizykalnej) i jest to stanowisko ugruntowane empirycznie [Bechtel 2007: 269–302]. Kwestia rozumienia koncepcji językowego obrazu świata jako interpretacji, nie zaś odbicia rzeczywistości była już zresztą sygnalizowana przez radziecką szkołę semiotyki [Iwanow, Toporow 1965: 6–7], która zwraca uwagę na obecność w języku powszechników oraz akcentuje własności semantyczne leksemów, które funkcjonują jako „nazwy przedmiotów kulturowych i społecznych (np. istot religijnych, prądów literackich, postaw i zachowań ludzkich)" [Bartmiński 1999: 104]. Należy wobec tego podkreślić zarówno aktywną rolę podmiotu poznającego, jak i czynną, kreatywną funkcję języka w procesie konstruowania rzeczywistości, tak w perspektywie indywidualnej, jak i społecznej.

W polskim językoznawstwie teoria JOS pojawiła się stosunkowo późno, gdyż dopiero w latach 70. XX wieku. Janusz Anusiewicz [Anusiewicz 1999: 262] za jej symboliczną „inaugurację" przyjmuje artykuł hasłowy [Urbań-

czyk 1978: 143] autorstwa Walerego Pisarka, który pochodzi z *Encyklopedii wiedzy o języku polskim*, wydanej w roku 1978. Dla Jerzego Bartmińskiego, jednego z wiodących polskich reprezentantów koncepcji językowego obrazu świata, termin ten oznacza: „Zawartą w języku, różnie zwerbalizowaną interpretację rzeczywistości, dającą się ująć w postaci zespołu sądów o świecie. Mogą to być sądy 'utrwalone', czyli mające oparcie w samej materii języka […], ale także sądy presuponowane, tj. implikowane przez formy językowe, utrwalone na poziomie społecznej wiedzy" [Bartmiński 2006: 12].

Reasumując, w celu rekonstrukcji, immanentnego dla danego języka, bądź tekstu, modelu rzeczywistości – „obrazu świata, który przejawia się w danych językowych" [Maćkiewicz 1999: 194], należy zatem poddać analizie zarówno system językowy, jak i przede wszystkim dane tekstowe. Szczególnie relewantnym parametrem opisu, na co zwraca uwagę Jolanta Maćkiewiecz [1999: 196], zdaje się w tym wypadku powtarzalność i skonwencjonalizowanie używanych wyrażeń, oczywiście przy uwzględnieniu ich relacyjności.

Metoda

Jako ilościowe narzędzie analizy językowego obrazu świata badanych obiektów (w tym przypadku językowego obrazu świata blogów politycznych), których nośnikiem i manifestacją są dedykowane korpusy wypowiedzi, wykorzystuję dorobek teoretyczny lingwistyki korpusowej oraz kwantytatywne podejście do analizy języka. Próba jednoznacznego zdefiniowania lingwistyki korpusowej jest problematyczna, gdyż nie stanowi ona takiego samego działu lingwistyki jak składania, semantyka, czy socjolingwistyka [McEnery, Wilson 1996: 2]. Mówiąc najogólniej, zajmuje się ona „zasadami i praktyką wykorzystywania korpusów w badaniu języka" [Pawłowski 2003: 19], korzystając przy tym z warsztatu informatyki [Sinclair 1991]. Mimo braku transparentności terminologicznej, swojego rodzaju spoiwem łączącym różne obszary lingwistyki korpusowej wydają się deskryptywizm i empiryzm, połączone z użyciem technologii programistycznej [Pawłowski 2003: 21]. Lingwistyka korpusowa wykorzystuje obszerne zbiory tekstów, które są dobierane według przyjętych zasad i kategorii analitycznych. W pierwszej kolejności czerpać należy z naturalnie występujących tekstów tak, aby analizie zostały poddane rzeczywiste wzorce językowe. Warto zwrócić uwagę

na presuponowany w ten sposób postulat radykalnie empirycznego, czy tez naturalistycznego, rozumienia języka. Na gruncie metody korpusowej język jest bowiem tym, co jako język postrzegamy, czyli korpusem wypowiedzi, a przedmiotem analiz mogą być wyłącznie zjawiska zaobserwowane w korpusach.. Lingwistyka kwantytatywna [Bartmiński 1998: 91–104; Hammerl, Sambor 1990; Mayenowa 1968: 135–162; Pisarek 1972; Sambor 1998: 46–67] czerpie natomiast z matematycznego i statystycznego aparatu badawczego matematycznego przyrodoznawstwa[3]. Zaanektowanie analizy statystycznej oraz wykorzystanie metod ilościowych do badania zjawisk językowych pozwala wyodrębnić w materii języka[4] liczbowe zbiorowości statystyczne, które mogą być poddane analizie porównawczej. Zdaniem Adama Pawłowskiego: „Lingwistyka kwantytatywna definiuje język jako wielowarstwową i wielowymiarową strukturę złożoną z dyskretnych jednostek połączonych ze sobą siecią relacji. Celem QL jest przedstawienie sformalizowanego opisu relacji, uwzględniającego ich dynamiczny i ilościowy aspekt […] Empiryczny i ilościowy charakter badanych prawidłowości zakłada mierzalność i/lub kwantyfikowalność pewnych cech języka" [Pawłowski 2001: 6].

Za materiał badawczy posłużyły mi:

a) wygenerowane oraz analizowane w perspektywie synchronicznej listy frekwencyjne najczęstrzych wyrazów pojawiających się na blogach polityków PO, po ich uprzednim zlematyzowaniu i odseparowaniu wyrazów nieistotnych z punktu widzenia analizy semantyki, aczkolwiek pełniących funkcje niezbędne dla gramatycznej poprawności zdania (np. spójników). Pominięcie tego rodzaju wyrażeń to praktyka szeroko stosowana w badaniach frekwencyjnych;
b) lista słów kluczowych dla korpusu wypowiedzi blogujących posłów PO, która została skonstruowana przez porównanie leksemów występujących na blogach poselskich z korpusem referencyjnym w postaci *Słownika Frekwencyjnego Polszczyzny Współczesnej*, który jest „zestawem tekstów zebranych w latach 1963–1967 na potrzeby badań nad częstością występowania wyrazów w języku polskim. Składa się nań 10 000 próbek po około 50 słów każda, czyli ogółem 500 000 słów z tekstów współczesnego języka pisanego, zgro-

[3] Któremu przeciwstawia się często przyrodoznawstwo opisowe.

[4] Język na gruncie QL winien być rozumiany jako „celowa, wewnętrznie zorganizowana i spójna sekwencja znaków, będąca wytworem komunikacyjnej działalności człowieka" [Pawłowski 2001: 6].

madzonych w pięciu transzach odpowiadających najważniejszym stylom polszczyzny pisanej" [Ogrodniczuk 2003: 181–190]. Słowa kluczowe w obrębie danej populacji wypowiedzi są obliczane na podstawie porównywania frekwencji każdego leksemu z kompletnych list częstości analizowanego korpusu z korpusem referencyjnym. Pod uwagę brane są następujące parametry: liczba tokenów i typów oraz częstość leksemu. Słowo trafia na listę słów kluczowych, jeśli występuje w analizowanej próbie nader często lub niezwykle rzadko w porównaniu z korpusem referencyjnym. W celu ustalenia tego rodzaju zależności wykonany został standardowy test zgodności chi-kwadrat z korekcją Yatesa dla układu tabel 2 x 2; „Istotą czułego nieparametrycznego testu chi-kwadrat jest porównanie liczebności obserwowanych z liczebnościami oczekiwanymi" [Graszewicz, Ulidis 2012: 122–135]. Ten typ testowania wymaga relatywnie dużej liczebności, minimalna, przyjęta frekwencja słów wynosi 10 obserwacji. Listę słów kluczowych dla blogów PO porównałem również ze słowami kluczowymi dla korpusu zbiorczego wypowiedzi PO, który skadał się z wywiadów oraz wystąpień sejmowych i publicznych posłów partii rządzącej, które odbyły się w tym samym czasie, co analizowane wpisy na blogach.

Całość zebranego materiału badawczego została zlematyzowana *online* przy użyciu TaKIPI [Piasecki 2007: 151–167] web service, morfo-syntaktycznego tagera (dezambiguatora) przygotowanego dla języka polskiego, który jest częścią projektu CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure). Było to możliwe dzięki uprzejmości Zakładu Sztucznej Inteligencji Instytutu Informatyki Politechniki Wrocławskiej. TaKIPI[5] to tager języka polskiego, czyli program, który dla poszczególnych wyrazów w danym tekście czy korpusie tekstowym ustala ich opis morfo-syntaktyczny, a następnie określa właściwą interpretację poszczególnych wyrazów w zależności od kontekstu ich występowania.

Jeśli zaś chodzi o ogólny opis populacji badanych tekstów, pracuję na dwóch zasadniczych, zebranych uprzednio, zbiorowościach tekstowych:

– korpusie blogów prowadzonych przez polityków PO w latach 2007-2011: Łącznie 75 000 leksemów (15 leksemów rocznie). Dane kor-

[5] TaKIPI jest akronimem Tager Korpusu IPI PAN. Program działa w oparciu na zestawie reguł skonstruowanych ręcznie oraz kilku tysięcy reguł pozyskanych automatycznie. Skuteczność TaKIPI to ok. 93,4% w odniesieniu do wszystkich tokenów w tekście oraz 86% w relacji jedynie do wyrazów niejednoznacznych.

pusowe pochodzą z blogów polityków, którzy należeli do Platformy Obywatelskiej w roku, z którego pochodzą wpisy włączone do skonstruowanego korpusu. Byli to: Joanna Mucha, Adam Szejnfeld, Jarosław Gowin oraz Janusz Palikot;

– korpusie zbiorczym wypowiedzi medialnych PO, który liczy docelowo 500 000 leksemów. 70% wszystkich wypowiedzi w tym korpusie stanowią wywiady. Udzielane w prasie, radiu, telewizji przez polityków partii, którzy posiadali mandat aktualnej kadencji sejmu. Całość została dopełniana 20% wypowiedzi sejmowych. Jeśli zaś chodzi o bezpośrednie źródła wypowiedzi użytych do konstrukcji tego korpusu, to preferowaną formą, z uwagi na największy stopień zbliżenia do naturalnego języka oraz prawdopodobieństwo spontaniczności, był wywiad radiowy – udzielany na żywo, najczęściej spotykany w porannych programach publicystycznych, emitowanych w stacja takich jak Radio Zet, RMF FM, czy Program Pierwszy i Program Trzeci Polskiego Radia. Z przyczyn praktycznych zaś dość często korzystam również z tekstów publikowanych oryginalnie w Internecie[6]. Poniższa tabela ilustruje procentowy udział konkretnych polityków Platformy Obywatelskiej w korpusie zbiorczym.

	2007	2008	2009	2010	2011
Donald Tusk	-	-	-	-	-
Grzegorz Schetyna	-	-	-	25%	20%
Bronisław Komorowski	25%	-	-	-	-
Jan Maria Rokita	25%	-	-	-	-
Adam Szejnfeld	25%	25%	33%	25%	20%
Bogdan Zdrojewski	25%	-	-	-	-
Jarosław Gowin	-	25%	33%	25%	20%
Ewa Kopacz	-	25%	-	-	-
Sławomi Nowak	-	25%	-	25%	-
Janusz Palikot	-	-	33%	-	-
Jacek Rostocki	-	-	-	-	20%
Joanna Mucha	-	-	-	-	20%

[6] Wypowiedzi sejmowe również traktuję jako teksty publikowane oryginalnie w Internecie.

Procentowy udział poszczególnych polityków w skonstruowanych korpusach jest implikowany przede wszystkim liczbą i natężeniem ich wystąpień medialnych w danym roku. Można zaryzykować tezę, że stopień aktywności danego polityka w mediach odzwierciedla, czy też przekłada się na jego aktualną pozycję w partii[7]; „Analiza polskiej sceny politycznej zaistniałej po 1990 prowadzi do wniosku, że istotną rolę w procesie kreowania obrazu rzeczywistości społecznej odgrywają media. Politycy, chcąc dotrzeć do masowego odbiorcy z czytelnym komunikatem, muszą korzystać z ich pośrednictwa, dostosowywać język przekazu do stawianych przez nie wymogów" [Biniewicz 2007: 305]. Dlatego właśnie wypowiedzi medialne, wywiady z politykami stanowią przeważającą część zgromadzonego materiału badawczego.

Nim przejdę do analizy wyników, chciałbym jeszcze pokrótce omówić kwestię reprezentatywności korpusu jako próby badawczej, która każdorazowo napotyka na pewną trudność, gdyż „nie istnieje mianowicie żaden jednorodny makrotekst jako populacja generalna, wobec której badane teksty można byłoby traktować jako próby z niej wylosowane" [Sambor 1998 : 54]. Na gruncie lingwistyki kwantytatywnej uważa się niekiedy, że jedynie korpusy zamknięte (np. kompletny zestaw tekstów jednego autora) pozwalają formułować miarodajne wnioski. Jest to jednak stanowisko nazbyt radykalne, któremu przeciwstawić można punkt wiedzenia reprezentowany m.in. przez Adama Pawłowskiego: „Intuicja podpowiada nam bowiem (a praktyka to potwierdza), że starannie przygotowany korpus jest zawsze reprezentatywny w pewnym stopniu, a błąd popełnia jedynie ten, kto dopuszcza się nadinterpretacji" [Pawłowski 1999: 88].

---

[7] Wyjątek stanowić może procent wypowiedzi Donalda Tuska, który medialnie stał się mniej aktywny po roku 2006, co wiązać się może z objęciem przez niego funkcji Prezesa Rady Ministrów w drugiej połowie roku 2007 – patrz tabela 3. Warto zwrócić uwagę na fakt, że Jarosław Kaczyński, który w drugiej połowie roku 2006 został wszak desygnowany na urząd premiera, jest najliczniej reprezentowanym politykiem w korpusie PiS – patrz tabela 2.

Wyniki badań

Prezentację wyników przeprowadzonych badań zaczynam od przedłożenia listy słów nierelewantnych z punktu widzenia dalszych analiz, które zostały usunięte z list frekwencyjnych sporządzonych dla obu partii (tabela 1). Są to leksemy, które pełnią co prawda określone funkcje w strukturze zdaniowej (spójniki, przydawki etc.), ale same w sobie nie są, w moim przekonaniu, znaczące dla przebiegu badania. Pośród pominiętych słów znajdują się takie, które wymagają osobnej analizy kontekstualnej, bądź interpretacji jakościowej w perspektywie danej wypowiedzi postrzeganej jako całość. W większości przypadków są to jednak słowa nie moderujące znaczenia, a pełniące jedynie funkcje podrzędne, najczęściej wobec rzeczownika czy czasownika. Oczywiście, w propanowej dystynkcji kryje się pewna doza arbitralności. Jednakowoż w świetle przyjętej na potrzeby niniejszej pracy konstruktywistycznej teorii komunikacji interpretacja i asymilacja komunikatu nie mogą być rozumiane jako bierny proces odbioru, czy dekodowania informacji wysyłanej przez nadawcę. Jest to raczej aktywna konstrukcja podmiotu, oparta na jego strukturze kognitywnej i społecznej eksperiencji. Zatem przedstawione dane można i należy traktować ilościowo. Jestem świadom możliwego zarzutu o brak znajomości kontekstu danego słowa, czy swoistej ‚wymowy' całości zdania, bądź koniunkcji zdań. Problem ten z całą odpowiedzialnością przyjmuję, a zarzuty tego typu odpieram, wskazując na otwarty charakter oraz procesualność każdej interpretacji i konstruktywny charakter pojęć i wypowiedzi, z którymi obcujemy na co dzień. Wszak nigdy nie mamy gwarancji, że to co mówimy zostało w sposób przez nas założony odebrane przez naszego rozmówcę. Nie możemy tego wiedzieć, gdyż – mówiąc wprost – nie posiadamy ‚wglądu w cudze myśli', a polegać możemy jedynie na słowach i własnej ich interpretacji. Ograniczam się wobec powyższego do przedłożenia i porównawczego zestawienia zebranego materiału badawczego, opatrując go stosowanym komentarzem, ażeby, jak powiadał Ludwig Wittgenstein: „Pozostawić czytelnikowi to, co on sam potrafi" [Wittgenstein 2000].

Tabela 1. Leksemy usunięte z list frekwencyjnych, kolejno: korpus zbiorczy PO i Blogi PO

N	Leksem	Frekwencja	%
1	W	2201	3,2
2	BYĆ	1966	2,86
3	I	1836	2,67
4	SIĘ	1302	1,89
5	NIE	1267	1,84
6	NA	1238	1,8
7	Z	1171	1,7
8	TO	1099	1,6
9	TEN	736	1,07
10	ŻE	711	1,03
11	DO	689	1
12	ORAZ	676	0,98
13	KTÓRY	639	0,93
14	ON	628	0,91
15	O	544	0,79
16	A	487	0,71
17	BY	365	0,53
18	ALE	321	0,47
19	CO	319	0,46
20	JAK	315	0,46
21	CZY	291	0,42
22	DLA	276	0,4
23	PO	276	0,4
24	ZA	270	0,39
25	OD	253	0,37
26	PRZEZ	222	0,32
27	TAKI	228	0,33
28	TAK	209	0,3
29	TAKŻE	169	0,25
30	BO	95	0,14

N	Leksem	Frekwencja	%
1	W	19377	3,03
2	TO	17385	2,72
3	NIE	15223	2,38
4	I	14596	2,28
5	SIĘ	11422	1,79
6	TEN	10827	1,69
7	ŻE	10660	1,67
8	Z	10039	1,57
9	PRZED	975	0,15
10	NA	9793	1,53
11	DO	6542	1,02
12	KTÓRY	6297	0,99
13	ABY	616	0,1
14	O	5284	0,83
15	ALE	4481	0,7
16	TAK	4069	0,64
17	TAKI	4064	0,64
18	A	4038	0,63
19	JA	3569	0,56
20	BY	3387	0,53
21	BARDZO	3066	0,48
22	JAK	2936	0,46
23	PO	2856	0,45
24	CO	2745	0,43
25	CZY	2734	0,43
26	BO	2338	0,37
27	DLA	2321	0,36
28	OD	2047	0,32
29	ZA	1963	0,31
30	ŻEBY	1743	0,27

Przedłożone poniżej listy najczęstszych leksemów (tabela 2) pozwalają na ilościowy wgląd w kognitywny pejzaż, który rozpościera się wzdłuż komunikacji zewnętrznej (medialnej) polityków Platformy Obywatelskiej. Dane zostały zestawione w taki sposób, aby umożliwić analizę języka blogów na tle/w kontekście pozostałych reprezentacji medialnych członków PO.

Tabela 2. Zestawienie list frekwencyjnych najczęstszych leksemów, kolejno: korpus zbiorczy PO i Blogi PO

N	Leksem	Frekwencja	%
1	BYĆ	28458	4,45
2	MIEĆ	6054	0,95
3	ON	5616	0,88
4	WSZYSTKO	2616	0,51
5	MÓC	2461	0,39
6	ROK	2320	0,36
7	PAN	2257	0,35
8	TYLKO	2068	0,32
9	POLSKI	1931	0,3
10	MÓWIĆ	1903	0,3
11	SPRAWA	1895	0,3
12	POLSKA	1858	0,29
13	MY	1803	0,28
14	CHCIEĆ	1778	0,28
15	CZŁOWIEK	1714	0,27
16	PLATFORMA	1666	0,26
17	RZĄD	1655	0,26
18	INNY	1597	0,25
19	USTAWA	1568	0,25
20	POWIEDZIEĆ	1559	0,24
21	PRAWO	1474	0,23

N	Leksem	Frekwencja	%
1	BYĆ	493	0,7159
2	MIEĆ	342	0,4967
3	MÓC	285	0,4139
4	NASZ	243	0,3529
5	CZŁOWIEK	223	0,3238
6	POLSKA	221	0,3209
7	TYLKO	218	0,3166
8	SWÓJ	210	0,305
9	MY	207	0,3006
10	ROZWÓJ	192	0,2788
11	POLSKI	188	0,273
12	INNY	181	0,2628
13	JEDNAK	163	0,2367
14	RZĄD	156	0,2265
15	WIELE	156	0,2265
16	WIELKI	155	0,2251
17	PRACA	152	0,2207
18	CZAS	150	0,2178
19	WIĘC	148	0,2149
20	BARDZO	146	0,212
21	NOWY	146	0,212

Cd. tab. 2

N	Leksem	Frekwencja	%
22	MUSIEĆ	1417	0,22
23	SWÓJ	1403	0,22
24	WIEDZIEĆ	1389	0,22
25	DOBRY	1351	0,21
26	POWINIEN	1329	0,21
27	NASZ	1301	0,2
28	CZAS	1269	0,2
29	PAŃSTWO	1227	0,19
30	MÓJ	1197	0,19
31	WYBÓR	1165	0,18
32	JEDEN	1156	0,18
33	POLITYCZNY	1148	0,18
34	DZISIAJ	1128	0,18
35	SAM	1120	0,18
36	POLITYKA	1109	0,17
37	PUBLICZNY	1047	0,16
38	UWAŻAĆ	1029	0,16
39	PREMIER	1015	0,16
40	PRACA	1014	0,16
41	WIELE	1008	0,16
42	TRZEBA	1006	0,16
43	PREZYDENT	998	0,16
44	WIELKI	998	0,16
45	JESZCZE	987	0,15
46	ZOSTAĆ	986	0,15
47	PROJEKT	985	0,15
48	MYŚLEĆ	982	0,15

N	Leksem	Frekwencja	%
22	WSZYSTKO	146	0,212
23	PAŃSTWO	143	0,2077
24	KRAJ	140	0,2033
25	JA	138	0,2004
26	DZIEŃ	137	0,199
27	SAM	137	0,199
28	POLITYCZNY	135	0,196
29	PIS	132	0,1917
30	ŻYCIE	131	0,1902
31	MUSIEĆ	128	0,1859
32	PLATFORMA	128	0,1859
33	OSOBA	128	0,1859
34	DOBRY	124	0,1801
35	PARTIA	124	0,1801
36	SPRAWA	121	0,1757
37	WSZYSTKO	120	0,1743
38	PRAWO	119	0,1728
39	POLITYKA	114	0,1656
40	JESZCZE	112	0,1626
41	KACZYŃSKI	109	0,1583
42	KAŻDY	109	0,1583
43	JEDEN	108	0,1568
44	MÓJ	108	0,1568
45	WAŻNY	106	0,1539
46	PRZED	105	0,1525
47	PUBLICZNY	103	0,1496
48	WYBÓR	103	0,1496

Cd. tab. 2

N	Leksem	Frekwencja	%
49	SYTUACJA	970	0,15
50	RZECZ	954	0,15
51	WAŻNY	941	0,15
52	OSOBA	930	0,15
53	DUŻO	916	0,14
54	MINISTER	915	0,14
55	PARTIA	910	0,14
56	PROBLEM	886	0,14
57	MOŻNA	868	0,14
58	ZMIANA	865	0,14
59	KACZYŃSKI	853	0,13
60	PIERWSZY	839	0,13
61	CAŁY	831	0,13
62	KAŻDY	813	0,13
63	PIS	813	0,13
64	DOBRZE	812	0,13
65	STRONA	807	0,13
66	SPOSÓB	789	0,12
67	POLITYK	774	0,12
68	DRUGI	770	0,12
69	OCZYWIŚCIE	768	0,12
70	NOWY	763	0,12
71	PANI	761	0,12
72	DECYZJA	750	0,12
73	RAZ	738	0,12
74	KRAJ	728	0,11
75	DZIEŃ	710	0,11

N	Leksem	Frekwencja	%
49	ZOSTAĆ	103	0,1496
50	CHCIEĆ	102	0,1481
51	MOŻNA	101	0,1467
52	STAĆ	100	0,1452
53	POLAK	99	0,1438
54	JEŚLI	95	0,138
55	PROBLEM	95	0,138
56	POWINIEN	92	0,1336
57	ZMIANA	92	0,1336
58	KTO	90	0,1307
59	POLITYK	88	0,1278
60	CZĘSTO	87	0,1263
61	DZIAŁAĆ	87	0,1263
62	FIRMA	87	0,1263
63	PRAWO	87	0,1263
64	MÓWIĆ	87	0,1263
65	USTAWA	83	0,1205
66	WIEDZIEĆ	83	0,1205
67	DOBRZE	82	0,1191
68	NIŻ	82	0,1191
69	PIENIĄDZ	82	0,1191
70	TRZEBA	82	0,1191
71	GOSPODARCZY	81	0,1176
72	MAŁY	81	0,1176
73	CAŁY	79	0,1147
74	MIEJSCE	78	0,1133
75	POD	78	0,1133

Cd. tab. 2

N	Leksem	Frekwencja	%
76	CHODZIĆ	707	0,11
77	ŻYĆ	697	0,11
78	ŻADEN	685	0,11
79	DWA	667	0,1
80	PEWNY	654	0,1
81	ZNACZYĆ	653	0,1
82	OBYWATELSKI	644	0,1
83	COŚ	639	0,1
84	ZROBIĆ	639	0,1
85	GOSPODARCZY	629	0,1
86	WŁADZA	622	0,1
87	ALBO	619	0,1
88	KOMISJA	603	0,09
89	ROBIĆ	590	0,09
90	STAĆ	590	0,09
91	NAPRAWDĘ	589	0,09
92	WIDZIEĆ	587	0,09
93	POLAK	581	0,09
94	SYSTEM	578	0,09
95	KWESTIA	574	0,09
96	PRZYKŁAD	573	0,09
97	NIC	568	0,09
98	WTEDY	564	0,09
99	PYTAĆ	554	0,09
100	GOSPODARKA	537	0,08

N	Leksem	Frekwencja	%
76	SPOSÓB	78	0,1133
77	SYTUACJA	78	0,1133
78	PAN	77	0,1118
79	BEZ	75	0,1089
80	CEL	75	0,1089
81	PIERWSZY	74	0,1075
82	WŁADZA	73	0,106
83	RAZ	72	0,1046
84	BOWIEM	71	0,1031
85	EUROPEJSKI	71	0,1031
86	POWÓD	71	0,1031
87	OSTATNI	70	0,1017
88	POSEŁ	70	0,1017
89	ŚWIAT	70	0,1017
90	SŁOWO	69	0,1002
91	PREMIER	68	0,0987
92	KIEDY	67	0,0973
93	ONY	66	0,0958
94	CHOĆ	65	0,0944
95	MAŁO	65	0,0944
96	PRZY	65	0,0944
97	DECYZJA	64	0,0929
98	KILKA	64	0,0929
99	NALEŻEĆ	62	0,09
100	GOSPODARKA	61	0,0886

Wśród najczęściej występujących leksemów, zarówno w zbiorczym korpusie wypowiedzi medialnych polityków PO, jaki i wśród wpisów na blogach członków tego ugrupowania, są czasowniki „być" i „mieć". Jest to kwestia syntaktyki, oba te wyrazy często występują w funkcji orzeczenia, fundując gramatyczną strukturę wypowiedzi. Leksem ‚mieć' jest również najliczniej reprezentowaną jednostką w korpusach skonstruowanych na potrzeby leksykometrycznego badania tożsamości lewicy, centrum i prawicy w językowym obrazie świata [Graszewicz 2011: 227]. Świadczyć to może o istotności tego czasownika dla polskiej składni w ogóle, niezależnie od fluktuacji próby badawczej.

Językowy obraz świata blogów należących do posłów PO to przede wszystkim komunikacja „o sobie" jako o określonej zbiorowości; partii politycznej czy rządzie, oraz o swoich (największych) politycznych adwersarzach – ugrupowaniu Prawo i Sprawiedliwość, w tym jej politycznych liderach, braciach Karzyńskich (nierozstrzygalne z poziomu analizy pierwszej setki najczęstszych leksemów jest to, który z braci zajmuje istotniejszą pozycję, pod względem ilości generowanych za swoim pośrednictwem komunikacji. Jednakowoż, w ramach dygresji, mogę zdradzić, że analiza dalszych pozycji listy frekwencyjnej pokazuje, iż to osoba Jarosława Kaczyńskiego jest częstrzym przedmiotem blogowych wpisów członków PO). Platforma konstruuje swój obraz świata pracując przy pomocy opozycji „ja – nie ja" („ja", „my" / „inni", „on") – zarówno na blogach, jak i za pośrednictwem innych mediów. Tego typu binarności mogą uchodzić za podstawową dystynkcję, za pomocą której konstruujemy rzeczywistość. Podobne twierdzenie jest jednym z aksjomatów teorii konstruktu osobistego [Bodziak 2003], której autorem i głównym przedstawicielem jest amerykański psycholog Georg Alexander Kelly. Trzecim istotnym wymiarem językowego obrazu świata polityków PO, swoistym tłem dla komunikacji o sobie i tym co obce, przestrzenią, ktróra czyni takową dystynkcję w ogóle możliwą do przeprowadzenia, jest Polska (leksemy: „kraj", „państwo", „Polska", „Polak", „polski"), która jako kategoria jest często i licznie perpetuowana zarówno na blogach polityków, jak i pośród mnogości ich innych aktywności medialnych.

Na uwagę zasługuje również kolektywny wymiar prowadzonej narracji, polityk PO mówi o sobie przeważnie w liczbie mnogiej (wysoka frekwencja leksemów: „my", „nasz"). Mimo, iż leksem „platforma" pojawia się w konstruowanych komunikatach rzadziej niż „PiS" to preferowany sposób mówienia w imieniu większej całości (w domyśle partii politycznej) wydaje się szczególnie ciekawym zjawiskiem właśnie w kontekście bloga, który jest wszak

postrzegany, niejako *ex definitione*, jako osobisty, indywidualny kanał komunikacji – rodzaj dziennika, który zawierać ma osobiste opinie autora.

Na poziomie ogólnym zbiory najczęstszych leksemów w obu korpusach cechują się sporym stopniem homogeniczności. Zarówno na blogach, jak i w prasie, radiu, czy telewizji politycy Platformy poruszają zbliżone tematy, mało tego, czynią to za pomocą bardzo podobnego zestawu leksemów, operując zarazem niemal identycznym stopniem ich natężenia. Tego typu prawidłowość daje się zaobserwować już na poziomie pierwszej setki najczęstszych leksemów. Czy można zatem pokusić się o stwierdzenie, jakoby blog stanowił narzędzie konwergencji dyskursu partyjnego, był raczej multiplikacją sformalizowanego głosu zbiorowości aniżeli osobistym dziennikiem konkretnego posła? W celu weryfikacji takiej hipotezy postanowiłem przeprowadzić analizę słów kluczowych dla korpusu blogów posłów PO i porównać je z listą słów kluczowych wygenerowaną dla korpusu zbiorczego ich wypowiedzi medialnych.

Spośród leksemów otrzymanych w wyniku wykonanego testu krzyżowego ograniczam się do zreferowania słów wykazujących największy stopień 'pozytywnej kluczowości', czyli takich, które występują w skonstruowanych korpusach częściej aniżeli można byłoby się tego spodziewać, stanowiąc tym samym statystycznie nieprzypadkowe elementy zbioru, które na tle korpusu referencyjnego języka polskiego wykazują (statystyczną) istotność.

Tabela 3. Zestawienie list słów kluczowych, kolejno dla korpusu zbiorczego PO i Blogów PO

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
1	RZĄD	3117,16
2	CHCIEĆ	3099,15
3	SPRAWA	2862,57
4	ROK	2786,08
5	CZŁOWIEK	2732,05
6	WIEDZIEĆ	2461,08
7	SWÓJ	2410,49
8	POLSKA	2401,06
9	PAŃSTWO	2298,18

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
1	CZŁOWIEK	1061,502
2	SWÓJ	999,5844
3	JUŻ	913,8601
4	ROK	804,3359
5	RZĄD	742,4372
6	PAŃSTWO	680,5429
7	DZIEŃ	651,9778
8	POLSKA	648,4064
9	NASZ	636,543

Cd. tab. 3

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
10	MUSIEĆ	2268,17
11	BARDZO	2152,35
12	INNY	1988,95
13	ZOSTAĆ	1975,01
14	USTAWA	1930,03
15	MÓJ	1926,16
16	WYBÓR	1899,59
17	POLITYCZNY	1839,6
18	PREMIER	1763,01
19	JEŻELI	1680,2
20	PRAWO	1675,37
21	MOŻNA	1673,34
22	PUBLICZNY	1598,79
23	NASZ	1575,18
24	WAŻNY	1565,38
25	POWINIEN	1552,21
26	MYŚLEĆ	1549,95
27	DUŻO	1490,83
28	PIS	1476,27
29	DOBRY	1469,22
30	JAKIŚ	1439,43
31	UWAŻAĆ	1426,58
32	PARTIA	1401,49
33	JA	1389,12
34	PAN	1377,23
35	SPOSÓB	1369,18
36	CAŁY	1358,04

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
10	PIS	628,1743
11	ŻYCIE	623,4136
12	MUSIEĆ	609,132
13	POLITYCZNY	576,8718
14	INNY	553,1394
15	OSOBA	520,4089
16	KACZYŃSKI	518,6866
17	KAŻDY	518,6866
18	MÓJ	513,9266
19	WAŻNY	504,4066
20	PUBLICZNY	490,1269
21	WYBÓR	490,1269
22	ZOSTAĆ	490,1269
23	CHCIEĆ	485,367
24	KRAJ	483,3322
25	MOŻNA	480,6072
26	STAĆ	475,8474
27	PRACA	471,065
28	WIELKI	463,8594
29	CZĘSTO	413,9723
30	MÓWIĆ	413,9723
31	DZIAŁAĆ	413,9723
32	TAKI	402,3317
33	PARTIA	398,1121
34	FIRMA	395,2242
35	WIEDZIEĆ	394,9347
36	PIENIĄDZ	390,1754

Cd. tab. 3

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
37	PEWNY	1348,03
38	OCZYWIŚCIE	1342,62
39	SYTUACJA	1335,55
40	KAŻDY	1310,06
41	WŁAŚNIE	1308,35
42	MINISTER	1307,77
43	POLSKI	1271,77
44	STRONA	1236,99
45	POLITYK	1204,35
46	KACZYŃSKI	1189,28
47	DECYZJA	1171,45
48	ŻYĆ	1161,01
49	SPRAWIEDLIWOŚĆ	1128,46
50	ŻADEN	1121,96
51	WIELKI	1117,61
52	DZIEŃ	1115,61
53	EUROPEJSKI	1115,52
54	PROSIĆ	1093,34
55	NAPRAWDĘ	1089,06
56	RÓWNIEŻ	1071,93
57	TUSK	1070,69
58	POSEŁ	1069,21
59	PRACA	1067,3
60	NIŻ	1065,08
61	OBYWATELSKI	1059,48
62	ZMIANA	1003,82
63	ZROBIĆ	1002,55

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
37	POLAK	389,145
38	MAŁY	385,4161
39	CAŁY	375,8976
40	NOWY	372,4353
41	SPOSÓB	371,1383
42	WŁADZA	347,3426
43	POLITYK	339,8623
44	POWÓD	337,8245
45	USTAWA	333,3935
46	ŚWIAT	333,0655
47	POSEŁ	333,0655
48	GOSPODARCZY	328,6499
49	SŁOWO	328,3065
50	ZMIANA	321,2311
51	EUROPEJSKI	319,8792
52	DOBRY	317,8708
53	MAŁO	309,2708
54	NALEŻEĆ	294,9943
55	ROZWÓJ	285,4768
56	ŻADEN	280,718
57	WŁAŚNIE	280,718
58	SPOŁECZNY	266,442
59	SAMORZĄD	266,442
60	PLATFORMA	261,6834
61	PRZYKŁAD	261,6834
62	DZIĘKI	256,9248
63	WIĘCEJ	256,9248

Cd. tab. 3

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
64	WŁADZA	999,13
65	KRAJ	990,48
66	DZISIAJ	987,28
67	COŚ	981,14
68	ROBIĆ	976
69	PRZYKŁAD	958,02
70	WIDZIEĆ	935,75
71	CZAS	935,22
72	STAĆ	928,9
73	POLAK	912,46
74	KOMISJA	911,74
75	POLITYKA	905,98
76	PRZECIEŻ	879,23
77	RÓŻNY	875,8
78	SEJM	856,56
79	PROSTY	844,87
80	DZIAŁAĆ	836,41
81	DOTYCZYĆ	833,84
82	PROJEKT	826,95
83	MEDIUM	812,43
84	MOŻE	805,58
85	KTOŚ	802,15
86	ZWIĄZEK	799,58
87	NALEŻEĆ	765,33
88	KWESTIA	758,3
89	MAŁO	743,07
90	CZĘŚĆ	740,5

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
64	RÓWNIEŻ	252,1663
65	DAĆ	247,4077
66	WIĘKSZOŚĆ	247,4077
67	WCIĄŻ	247,4077
68	CZAS	246,2875
69	DECYZJA	244,1174
70	PRZEPIS	242,6492
71	BUDOWAĆ	242,6492
72	STRONA	242,2814
73	MIESIĄC	237,8907
74	COŚ	237,8907
75	ZMIENIĆ	233,1323
76	WOLNOŚĆ	228,3738
77	WŁASNY	228,3738
78	JAROSŁAW	228,3738
79	SPRAWA	225,5867
80	POLSKI	224,8136
81	EUROPA	224,2642
82	REGION	221,3251
83	PRAWO	221,2923
84	GOSPODARKA	220,7536
85	INFORMACJA	219,0812
86	KTOŚ	218,857
87	DZIAŁALNOŚĆ	218,857
88	ZŁY	218,857
89	CZĘŚĆ	218,857
90	SŁUŻBA	218,857

Cd. tab. 3

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
91	WYBORCZY	737,93
92	ZŁY	730,22
93	RZECZYWIŚCIE	727,65
94	SŁOWO	725,08
95	SŁUŻBA	722,52
96	DUŻY	719,95
97	UNIA	714
98	MARSZAŁEK	704,53
99	OPOZYCJA	692,55
100	PLATFORMA	685,01
101	KAMPANIA	683,57
102	ROZMAWIAĆ	674,56
103	PROWADZIĆ	672,85
104	PROBLEM	670,93
105	GOSPODARCZY	668,4
106	PIENIĄDZ	667,71
107	MOŻLIWOŚĆ	667,71
108	MIESIĄC	660,01
109	DAĆ	648,02
110	DZIAŁANIE	644,6
111	OPINIA	643,04
112	KOALICJA	640,85
113	DZIŚ	631,75
114	CHWILA	630,74
115	WIĘKSZOŚĆ	625,76
116	PAMIĘTAĆ	624,05
117	WŁASNY	622,33

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
91	MOŻE	218,857
92	KOLEJNY	215,243
93	POWINIEN	214,3783
94	TYDZIEŃ	214,0987
95	PALIKOTA	214,0987
96	WIELE	210,9734
97	CEL	210,4218
98	CHODZIĆ	209,3404
99	SĄD	209,3404
100	ZROBIĆ	204,5821
101	OBYWATELSKI	199,9438
102	TUSK	199,8238
103	OKAZAĆ	199,8238
104	DUŻY	199,8238
105	DOTYCZYĆ	195,0655
106	PREMIER	192,5932
107	PROBLEM	190,3283
108	DAWAĆ	190,3073
109	MOŻLIWOŚĆ	190,3073
110	POWIEDZIEĆ	190,3073
111	DZIŚ	190,3073
112	POLITYKA	187,2041
113	PRZEDSIĘBIORCA	185,5491
114	WZGLĄD	185,5491
115	PRZECIEŻ	185,5491
116	JANUSZ	184,8824
117	SYTUACJA	182,6389

Cd. tab. 2

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
118	NATOMIAST	616,85
119	WYDAWAĆ	614,63
120	WYSOKI	614,38
121	SĄDZIĆ	606,07
122	KOLEJNY	604,51
123	PARLAMENT	603,11
124	MIĘDZY	600,07
125	RZECZ	600,03
126	SPOŁECZNY	594,93
127	POWÓD	582,95
128	REDAKTOR	576,97
129	OGÓŁ	572,67
130	BUDŻET	571,82

Nr	Słowo kluczowe	Kluczowość
118	STANOWIĆ	180,7909
119	ŚRODEK	180,7909
120	WYBORCZY	180,7909
121	JAKIŚ	180,7909
122	ROBIĆ	180,7909
123	RYNEK	176,3171
124	MŁODY	176,0328
125	POTRAFIĆ	176,0328
126	WYDAWAĆ	176,0328
127	ZWŁASZCZA	176,0328
128	ARTYKUŁ	176,0328
129	ZASADA	173,0558
130	URZĄD	171,2747

Już na pierwszy rzut oka możemy zauważyć, że niezależnie od wybranego kanału komunikacji wypowiedzi posłów Platformy są organizowane przez zbliżony zestaw leksemów, a co za tym idzie eksplorują niemal te same pola tematyczne. Około 3/4 leksemów o najwyższym współczynniku kluczowości powtarza się na obu listach zawartych w tabeli 3, niezależnie od tego, czy słowo pochodzi z wypowiedzi udzielonej na blogu czy za pośrednictwem innego medium. Blog powiela bowiem dyskurs ugrupowania, do którego przynależy prowadzący go poseł, mało tego – treści komunikowane na blogu wydają się praktycznie nieodróżnialne od innych medialnych wystąpień danego polityka.

W perspektywie korpusowo-kwantytatywnej nie sposób wręcz mówić o czymś takim, jak specyficzny język bloga politycznego, w tym sensie, że jest on nieodróżnialny od języka polityki w ogóle. Natomiast blog rozumiany jako medium nie jest różny (w sensie treści) od innych wystąpień medialnych danego polityka, np. wywiadu radiowego, felietonu czy nawet wystąpienia sejmowego. Możemy zatem przyjąć, że blogi prowadzone przez polityków stanowią wyjątek wśród blogosfery, a co za tym idzie ich w gruncie rzeczy zdepersonaliowany, nie tyle bezosobowy co kolektywny

i odgórnie programowany charakter ma jedynie kreować pozór osobistej opinii autora, który wartościuje i komentuje otaczającą go rzeczywistość suwerennie, czyli w zgodzie przede wszystkim z samym sobą (a co za tym idzie w zgodzie z ideą blogowania), a dopiero w dalszej kolejności zgodnie z oficjalną linią partii. W świetle przeprowadzonych analiz blog prowadzony przez polityka ma charakter w dużej mierze instrumentalny i służyć ma uwiarygodnieniu i wzmocnieniu (na podstawie mechanizmów synergii i konwergencji) komunikacji zewnętrznej danej organizacji, marki, podmiotu – w tym wypadki partii politycznej. Korpus zbiorczy, który w powyższym badaniu reprezentuje komunikację partii niezależną od medium – jej nośnika, jest raczej spójny z tym, co jest komunikowane na blogach polityków PO. W obu przypadkach komunikacje organizowane są przez zbliżony zestaw leksemów, które występują z podobną częstością. W tym sensie blogi polityków Platformy nie są przede wszystkim nośnikiem unikalnych treści, ani narzędziem emancypacji (świato)poglądowej posłów przynależnych do danego ugrupowania politycznego. W perspektywie ilościowej analizowany kanał komunikacji jest zdominowany przez polityczny wymiar komunikacji, czyli jest on kolejnym „miejscem" do „politykowania". Mamy tu więc do czynienia z obrazem świata jednostek, który na poziomie języka oraz kanału komunikacji jest nieodróżnialny od tego, który jest właściwy zbiorowości – partii. Nie sposób jednak niezauważyć, że kluczowy dla komunikacji na blogach PO jest leksem „człowiek", natomiast w przypadku korpusu zbiorczego jest to słowo „rząd". Blogi odrobinę więcej uwagi zdają się również poświęcać braciom Kaczyńskim. Niemniej jednak, pamiętać musimy, że kiedy przyrównamy zbiory słów kluczowych charakterystycznych dla blogów do tych istotnych z punktu widzenia całości dyskursu PO, to mimo występowania nieznacznych różnic natężania są to zestawy przeważnie tych samych leksemów, które komunikowane są z podobną częstością.

Blog and the linguistic picture of the world of a political party. Quantitative corpus approach to linguistic analysis of the Civic Platform communication

Summary: This text is an empirical reconstruction of communication specific to channels/tools – such as blogs run by politicians of the leading party in Poland – Civic Platform. Indirectly, the author tries to answer the question of whether the language of political blogging is a phenomenon specific to the general background of political communication? Moreover, this article allows the reader to look

through the quantitative, insights, in the Linguistic Picture of the World which is perpetuated and deposited in political blogs of the Civic Platform members, during 2007-2011. It is also a description of what is being communicated, through diversified communication platforms, by politicians belonging to a particular political party. The research material, which is fundamental for this publication consists of texts collected, categorized, lemmatized and subjected to a preliminary interpretation by the author himself. Text corpus constructed from the politician blogging has 75 000 tokens and it is was analyzed using a reference corpus, which consists of media statements of the Civic Platform members,containing a total of 500 000 tokens (the population of the texts studied in the collective.

Keywords: corpus linguistics, corpus-assisted discourse studies [CADS], quantitative linguistics, the linguistic picture of the world theory, political communications, blog

Bibliografia

Anusiewicz Janusz. 1999. *Problematyka językowego obrazu świata w poglądach niektórych językoznawców i filozofów niemieckich XX wieku,* [w:] J. Bartmiński (red.), *Językowy obraz świata*. Lublin: Wyd. UMCS.

Bartmiński Jerzy. 1988. *Kryteria ilościowe w badaniu stereotypów językowych*. „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego" 41.

Bartmiński Jerzy. 1999. *Punkt widzenia, perspektywa, językowy obraz świata*, [w:] J. Bartmiński (red.), *Językowy obraz świata*. Lublin: Wyd. UMCS.

Bechtel William. 2007. *Biological Mechanisms: Organized to maintain autonomy*, [w:] F. Boogerd, F.J. Bruggeman, J-H. Hofmeyr, H.S.V. Westerhoff (red.), *Systems biology: Philosophical foundations.* Amsterdam: Elsevier.

Biniewicz Jerzy. 1992. *Potoczny a naukowy obraz świata w tekstach nauk ścisłych*, [w:] J. Anusiewicz, F. Nieckula (red.), *Język a kultura*, t. 5: *Potoczność w języku i kulturze*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Biniewicz Jerzy. 2007. *Strategie konwersacyjne w komunikacji publicznej (na przykładzie programów w formule talk-show)*, [w:] M. Graszewicz, J. Jastrzębski (red.), *Teorie Komunikacji i Mediów*. Wrocław: ATUT.

Brodziak Andrzej. 2003. *Teoria konstruktu osobistego*. „Przegląd lekarski", 12–13.

Bugajski Marian, Wojciechowska Anna. 2000. *Językowy obraz świata a literatura*, [w:] A. Dąbrowska i J. Anusiewicz (red.), *Język a kultura*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Christmann Helmut. 1967. *Beiträge zur Geschichte der These vom Weltbild der Sprache*. Mainz: Mainzer Akademie der Wissenschaften.

Hamannm Johan Georg. 1950. *Versuch über eine akademische Frage*, [w:] J. Nadler (red.), *Sämtliche Werke*. Wiedeń.

Graszewicz Maurycy. 2011. *Polski system polityczny. Semantyki i struktury komunikacji politycznej*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwrsytetu Wrocławskiego.

Graszewicz Maurycy, Ulidis Michał. 2012. *Językowy obraz świata w twórczości Grzegorza Ciechowskiego. Perspektywa kwantytatywno-korpusowa*, [w:] M. Jeziński (red.), *Republika wrażeń. Grzegorz Ciechowski i Republika jako fenomen społeczno-kulturowy*. Sosnowiec: GAD Records.

Grzegorczykowa Renata, *Pojęcie językowego obrazu świata*, [w:] J. Bartmiński (red.), *Językowy obraz świata*. Lublin: Wyd. UMCS.

Hammerl Rolf, Sambor Jadwiga. 1990. *Statystyka dla językoznawców*, Warszawa: PWN.

Humboldt Wilhelm von. 1999. *On the Diversity of Human Language Construction and Its Influence on the Mental Development of the Human Species*. M. Losonsky (tłum). Cambridge: Cambridge University Press.

Iwanow Wieczesław, Toporow Władmir. 1965. *Słowianskije jazykowyje modelirujuszczije siemioticzeskije sistemy*. Moskwa.

Luter Martin. 1957. *Sendbrief vom Dolmetschen*, Halle: Niemeyer.

Maćkiewicz Józef. 1999. *Wyspa – językowy obraz wycinka rzeczywistości*, [w:] J. Bartmiński (red.), *Językowy obraz świata*. Lublin: Wyd. UMCS.

Maturana Humberto. 1988. *Ontology of observing, the biological foundations of self-consciousness and physical domain of existence*, [w:] *Conference workbook: Texts in cybernetics,* Felton: American Society For Cibernetics Conference.

Mańczyk Augustym. 1982. *Wspólnota językowa i jej obraz świata. Krytyczne uwagi do teorii językowej Leo Weisgerbera*. Zielona Góra: Wyższa Szkoła Pedagogicza.

Mayenowa Maria Renata. 1968. *O matematyzacji lingwistyki*. „Podstawowe problemy współczesnej techniki", 12.

McEnery Tony, Wilson Andrew. 1999. *Corpus linguistics*, Edinburgh: Edinburgh University Press.

Ogrodniczuk Maciej. 2003. *Nowa edycja wzbogaconego korpusu słownika frekwencyjnego*, [w:] S. Gajda (red.), *Językoznawstwo w Polsce. Stan i perspektywy*. Opole: PAN.

Pawłowski Adam. 1999. *Metodologiczne podstawy wykorzystywania słowników frekwencyjnych w badaniu językowego obrazu świata*, [w:] A. Pajdzińska, P. Krzyżanowski (red.), *Przeszłość w językowym obrazie świata*. Lublin: Wyd. UMCS.

Pawłowski Adam. 2001. *Metody kwantytatywne w sekwencyjnej analizie tekstu*. Warszawa: Uniwersytet Warszawski.

Pawłowski Adam. 2003. *Lingwistyka korpusowa – perspektywy i zagrożenia*. „Polonica" XXII–XXIII.

Piasecki Maciej. 2007. *Polish Tagger TaKIPI: Rule Based Construction and Optimisation*. „Task Quarterly", 11.

Pisarek Walery. 1972. *Frekwencja wyrazów w prasie: wiadomości, komentarze, reportaże*. Kraków: Ośrodek badań prasoznawczych RSW.

Sambor Jadwiga. 1998. *Lingwistyka kwantytatywna stan badań i perspektywy rozwoju*, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego", nr XLI.

Sinclair John. 1991. *Corpus, concordance, collocation*. Oxford: Oxford University Press.

Tokarski Ryszard. 2001. *Słownictwo jako interpretacja świata – wprowadzenie*, [w:] J. Bartmiński (red.), *Współczesny język polski*. Lublin: Wyd. UMCS.

Urbańczyk Stanisław (red.), 1978. *Encyklopedia wiedzy o języku polskim*.Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Weisgerber Leo. 1971. *Grundzüge der inhaltbezogenen*. Düsseldorf: Schwann.

Wittgenstein Ludwig. 2000. *Uwagi różne*, tłum. M. Kowalewska, Warszawa: PWN.